Situace na začátku středověku

Římská říše byla příliš velká a nebylo možné jí spolehlivě řídit a navíc se stále více prosazovalo křesťanství. To všechno mělo vliv na další rozkvět matematiky a fyziky. Vzdělanost (a tedy i matematika a fyzika) byla totiž zpočátku křesťanství považována za pohanskou a jako taková byla nežádoucí. Když se navíc i Alexandrie stala centrem křesťanství, byly ve třetím století našeho letopočtu budovy *Múzeionu* i slavné alexandrijské knihovny zničeny. Učenci se přestěhovali do Serapea a snažili se smířit antickou filozofii s křesťanstvím.

V roce 391 vyhnal alexandrijský patriarcha Theofil pohanské učence z města a o rok později císař zakázal všechna ostatní náboženství kromě křesťanství. V roce 395 se římská říše rozpadla. V roce 476 se pak rozpadla i západořímská říše, čímž vlastně začíná evropský středověk. Období středověku pak končí rokem 1492, v němž Kryštof Kolumbus objevil Ameriku.

Název *středověk* pro určité období dějin lidstva se mohl pochopitelně zrodit až v „novém“ věku, který na něj navázal.

Místo roku objevení Ameriky bychom za konec středověku mohli klidně považovat rok 1415, v němž byl upálen Mistr Jan Hus, rok 1453, v němž turecká vojska dobyla Cařihrad a zanikla Byzantská říše, rok 1543, ve kterém publikoval své stěžejní dílo Mikuláš Koperník, ... Všechny tyto roky jsou mezníky ve vývoji lidstva a lze je historicky zdůvodnit, neboť všechny tyto události ovlivnily vývoj Evropy. Přesto se většinou uvádí právě rok 1492, rok objevení Ameriky.

V sedmém století našeho letopočtu vzniká v oblasti Předního Východu, která je kolébkou křesťanství i judaismu, náboženství třetí: islám. Geografická blízkost místa původu všech tří náboženství způsobila, že všechna si dělají nárok na Jeruzalém jako na své posvátné město. Všechna tři náboženství mají své kořeny ve staré babylonské kultuře, z níž některé zvyklosti převzala (např. sedmidenní týden, lunární kalendář, ...). Společné základy a geografická blízkost místa vzniku ovšem neznamenají, že tato tři náboženství prohloubí porozumění mezi lidmi. Naopak: rozdíly v morálním a životním stylu a některé mocenské zájmy vedou velmi často k nesmiřitelným konfliktům.

Chronologický přehled těch učenců, kteří přispěli k dalšímu rozvoji matematiky, fyziky nebo filozofie dotýkající se některého z oborů matematiky či fyziky, je zobrazen na obr. 82 a obr. 83.

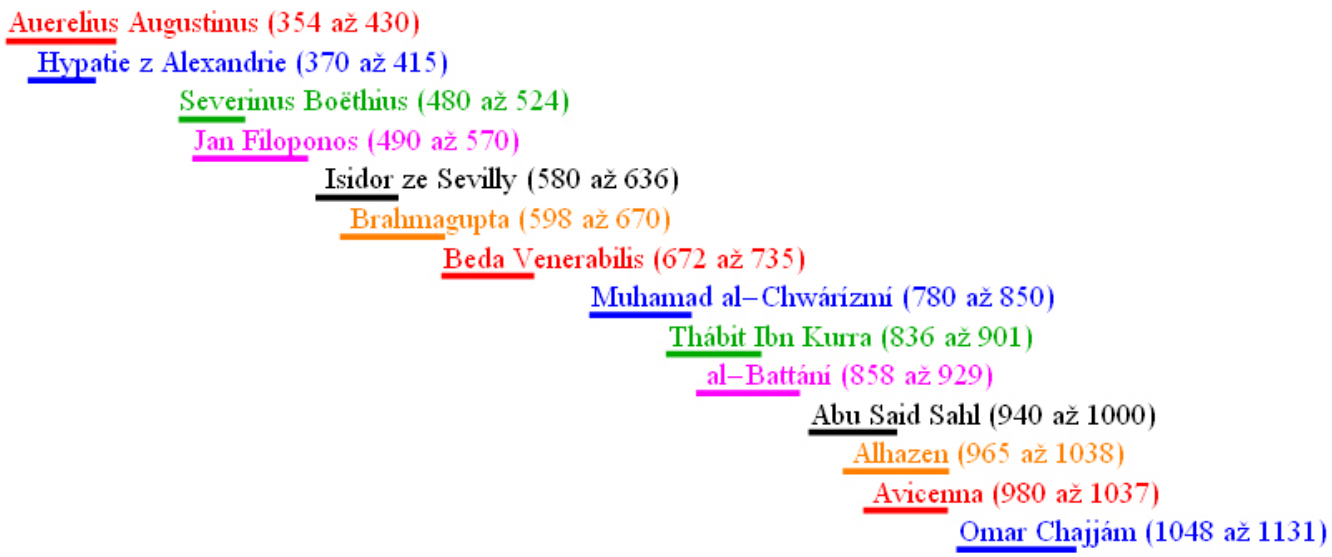

Obr. 82

Fibonacci (1170 až 1250)
Albert Veliký (1193 až 1280)
Roger Bacon (1214 až 1294)
Willem Moerbeke (1215 až 1286)
Johannes Campanus z Novary (1220 až 1296)
Petr Peregrinus (1220 až 1270)
Tomáš Akvinský (1225 až 1274)
Vitellius (1225 až 1280)
Dietrich z Freibergu (1250 až 1310)
William Ockham (1290 až 1349)
Thomas Bradwardinus (1290 až 1349)
Jan Buridan (1297 až 1358)
William Heytesbury (1313 až 1372)
Albert Saský (1316 až 1390)
Mikuláš Oresme (1323 až 1382)
Jan Ondřejův Šindel (1370 až 1458)
Johannes Guttenberg (1400 až 1468)
Mikuláš Kusánský (1401 až 1464)
George Purbach (1423 až 1462)
Regiomontanus (1436 až 1476)
Kryštof Kolumbus (1451 až 1506)
Mikuláš Koperník (1473 až 1543)
Fernao Magalhães (1480 až 1521)
Erasmus Reinhold (1511 až 1553)

Obr. 83

© Encyklopedie Fyziky (http://fyzika.jreichl.com); Jaroslav Reichl, Martin Všetička
Licence http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/ zakazuje úpravy a komerční distribuci.